

Unge Høyres Landsforbund
Mille Johanne Christensen
miljoh@hoyre.no

Unge Høyres Landsforbund: Spørsmål om manglende innberetning i årsregnskap og i valgår, og om ulovlige bidrag

Partilovnemnda viser til varsel av 18. mai 2021 om mulig vedtak om formell advarsel eller avkortning av statlig partistøtte for brudd på partiloven.

Bakgrunnen for varselet var følgende påpekninger i rapporten av 25. april 2021 fra Partirevisjonsutvalget (PRU):

- Manglende særskilte innberetning i valgår og i den årlige økonomirapporten av bidrag på kr. 1 156 736 fra LNU (Landsrådet for Norske Barne- og Ungdomsorganisasjoner).
- Manglende særskilt innberetning i valgår og i den årlige økonomirapporten av bidrag i form av dekning av utgifter beregnet til kr. 9.500 kroner per person (totalt kr. 19 000) fra Industri Energi.
- Manglende særskilt innberetning i valgår og i den årlige økonomirapporten av bidrag i form av dekning av utgifter beregnet til kr. 3.228 kroner per deltaker (totalt kr. 22 599) fra Norsk Olje og Gass.
- Mulig manglende særskilt innberetning i valgår av andre bidrag i form av naturalytelser
- Ulovlige bidrag i form av naturalytelser fra to utenlandske givere.

Tilbakemelding fra partiledet

I det følgende refereres hovedpunktene i e-post av 31. mai 2021 til Partilovnemnda, der Mille Johanne Christensen, generalsekretær i Unge Høyre, kommenterer de avvikene som ble påpekt i PRU-rapporten.

Om manglende særskilte innberetning av bidrag fra LNU i den årlige økonomirapporten og i valgår

Unge Høyre ser at det kom en tolkningsuttalelse fra Partilovnemnda 24. oktober 2019 om hvordan rapportere på bidrag som LNU, men har ikke mottatt den. Partiledet ser at de likevel burde ha kjent til den, rutineene for dette er nå rettet opp, og Unge Høyre vil innberette dette fra og med regnskapsåret 2020.

Om manglende særskilte innberetning av bidrag fra Industri Energi og Norsk Olje og Gass i den årlige økonomirapporten og i valgår

Christensen innser at de to turene med Industri Energi og Norsk Olje og Gass burde ha vært innrapportert. Christensen skriver at Industri Energi dekket utgifter for to deltakere fra Unge Høyre, mens Norsk Olje og Gass dekket utgifter for syv deltakere. Rutineene er nå forbedret.

E-postadresse:
post@partilovnemnda.no
Internett:
www.partilovnemnda.no

Kontaktperson:
Daniel Giske
Tlf. 22 24 68 73

Postadresse:
Partilovnemnda
Postboks 14
6801 FØRDE

Om mulig manglende særskilt innberetning av andre bidrag i form av naturalytelser

PRU har mottatt en Excel-oversikt over varer, tjenester og andre tilsvarende ytelser Unge Høyre har mottatt vederlagsfritt eller til underpris for regnskapsåret 2019, og Unge Høyre har besvart og fulgt opp kommentarer og forespørslers fra PRU. Christensen kan ikke se andre naturalytelser enn de som er påpekt i PRU-rapporten som burde ha vært særskilt innberettet.

Om mulig ulovlig bidrag i form av naturalytelser fra Sveriges ambassade i Oslo

Unge Høyre ser kontakt med ambassader som nødvendig for å innhente kunnskap og erfaringer fra andre land, se utfordringer fra andre perspektiver og komme med nye tanker og ideer for hvordan vi kan bygge samfunnet på best mulig måte. Siden de mottar mange invitasjoner fra forskjellige ambassader, må det antas at også de fremmede landenes representanter ser på slik kontakt som nyttig.

Ifølge partiloven § 17 a annet ledd bokstav b er det ulovlig å motta bidrag fra «juridiske personer som er registrert i utlandet». Sveriges ambassade er imidlertid oppført i enhetsregisteret som «annen juridisk person», nærmere bestemt internasjonale organisasjoner og organer (næringskode 99.000). Unge Høyre kan derfor ikke se at ambassaden omfattes av partiloven § 17 a. De viser også til at Ot.prp. nr. 84 (2004-2005) avsnitt 6.2.2.3 anviser behov for et visst skjønn i vurderingen av hvilke organisasjoner som skal regnes som utenlandske juridiske personer etter partiloven.

Til dette kommer at Unge Høyre var invitert til ambassaden for å delta i diskusjoner om nordisk samarbeid og norsk utdanningspolitikk med deltakelse på tvers av den politiske skalaen i Norge. Møtet var ikke gjennomført for påvirkning fra et spesielt land, en spesiell interesse eller med en konkret agenda på vegne av ett land. Møtet ble gjennomført for å gi innsikt og diskutere hvordan norske ungdomspolitikere ser på og jobber med nordisk samarbeid.

Om mulig ulovlig bidrag i form av naturalytelser fra Youth of the European People's Party (YEPP)

Unge Høyre betaler årlig medlemskapskontingent i YEPP. Faktura for 2019-kontingenten på 2000 Euro er sendt PRU og følger som vedlegg til svaret til Partilovnemnda. Til organisasjonens landsmøte (kongressen) tildeles Unge Høyre et variabelt antall delegater ut fra innsendt dokumentasjon og organisasjonens vedtekter. Under kongressen velges et styre som leder organisasjonens arbeid. Ellers avholder YEPP møter hvor hver organisasjon har én stemme. Disse møtene tilsvarende interne møter i styrende organer som for eksempel Unge Høyres landsstyre.

I forbindelse med møtene i regi av YEPP har Unge Høyre dekket egne flybilletter. I tillegg betaler Unge Høyre deltakeravgift (som regel 50 euro per delegat og møte) til dekning av kostnadene med gjennomføringen av arrangementene, derunder hotell. På telefon 14. juni 2021 opplyser Christensen at avgiften neppe dekker alle slike utgifter, og at YEPP skaffer ytterligere finansiering fra sponsorer i vertslandet. De har imidlertid ikke vært mulig for Unge Høyre å få ut oversikt over disse utgiftene fra YEPP.

Unge Høyres deltakelse i YEPP kan ikke sammenliknes med studieturer ol. Deltakerne representerer Unge Høyre i et internasjonalt forum som delegater med stemmerett, ikke som deltakere på seminar eller studietur.

Unge Høyre stiller seg undrende til hvordan deltakelse i en internasjonal sammenslutning av politiske partier kan ansees for å være ulovlige bidrag. På lik linje med søsterpartiene betaler partiledet

kontingent for å være medlem med stemmerett. I tillegg kommer deltakeravgiften til gjennomføring av møtene.

Unge Høyre mottar ingen bidrag i form av overføringer, gaver eller annet som kan bistå dem med politisk arbeid i Norge. Det eneste «bidraget» de mottar er den stemmeretten i Europas viktigste og største ungdomsorganisasjon som følger med betalt medlemskontingent.

Selv om det ikke eksplisitt kommer frem av partiloven, synes den å legge til grunn at aktivitet i forbindelse med organisasjoner og organisasjonsledd hvor partiledet har direkte eller indirekte kontroll, er i en annen stilling enn bidrag fra en hvilken som helst annen utenlandsk juridisk person. Christensen vil i den forbindelse vise til partiloven § 20 fjerde ledd om identifisering av bidrag hvor organisasjoner med en slik tilknytning har en særstilling med tanke på bidrag overfor partiledet.

Unge Høyre vil understreke at YEPP er forening uten kommersielt formål (vedtektene art. 1) som skal drive internasjonalt samarbeid, oppfordre ungdom til deltakelse i demokratisk og politisk arbeid og understøtte sentrale og grunnleggende europeiske verdier og demokratibyggning (art. 3).

Som medlem av ungdomspartiet til Europaparlamentets største partigruppe har Unge Høyre en unik mulighet til å delta i europeisk politikk og beslutningstaking. Vi kan vanskelig se for oss hvordan vi skal kunne videreføre dette arbeidet dersom medlemskap i en paraplyorganisasjon av en slik karakter skal være ulovlig.

Partilovnemndas syn på saken

Støtte fra LNU skal utvilsomt innberettes som bidrag som bidrag i valgår og i den årlige økonomirapporten, jf. partiloven §§ 18 og 20 samt Partilovnemnda tolkningsuttalelse av 24. oktober 2019.¹ Dette er også Unge Høyre nå enig i.

Det er også enighet om at *bidrag i form av naturalytelser* på kr. 19 000 fra Industri Energi og kr. 22 599 fra Norsk Olje og Gass skulle ha vært innrapportert som bidrag i samsvar partiloven §§ 18 og 20.

Partilovnemnda legger i denne sammenheng til grunn at det er tale om utgiftsdekning for representanter for Unge Høyre og dermed om bidrag til Unge Høyres Landsforbund, ikke om bidrag til deltakerne som privatpersoner.

Partilovnemnda legger videre til grunn at det ikke er avdekket andre naturalytelser som skulle ha vært særskilt innberettet.

Ambassadene må utvilsomt regnes som utenlandske i den forstand at de representerer og har sin viktigste tilknytning til fremmede stater. Etter sin ordlyd er bestemmelsen i partil. § 17 a andre ledd bokstav b om forbud mot å motta bidrag fra «juridiske personer som er registrert i utlandet», absolutt. Forarbeidene viser imidlertid at anvendelsen på internasjonalt samarbeid av den typen vi her står overfor, ikke ble særskilt belyst før bestemmelsen ble vedtatt. Det primære formålet om å motvirke korrupsjon har begrenset relevans i slike sammenhenger.

I alle tilfeller må bestemmelsen anvendes etter en konkret og skjønnsmessig vurdering, jf. NOU 2004:25 s. 87 og Ot.prp. nr. 84 (2004-2005) s. 30. I en slik vurdering kan allerede det faktum at Sveriges ambassade er oppført i enhetsregisteret, tilsa en viss varsomhet med kategoriseringen i relasjon til forbudet i partil. § 17 a andre ledd bokstav b. Viktigere er det likevel at kontakt med utenlandske ambassader er ordinært

¹ [Bidrag LNU - Tolkningsuttalelse 24. Oktober 2019 \(partilovnemnda.no\)](#)

og utbredt blant mange aktører i det norske samfunnet, derunder de politiske partiene, og at slik kontakt som utgangspunkt har verdi som ledd i kunnskapsutveksling og, mer generelt, i mellomfolkelig samarbeid.

På denne bakgrunn legger Partilovnemnda til grunn at det i dette tilfellet ikke er tale om bidrag i form av naturalytelser som det er ulovlig å motta fordi giveren i relasjon til partil. § 17 a andre ledd bokstav b er utenlandsk.

Dette gjelder likevel bare bidrag fra utenlandske ambassader som inngår i møtevirksomhet eller ordinær representasjon. Bidrag i form av økonomisk støtte til partiledets egen virksomhet, reiser til vedkommende land mv. vil stå i en annen stilling.

Partilovnemnda presiserer dessuten at den økonomiske verdien av måltider mv. som det er lovlig å motta, skal regnskapsføres som bidrag i form av naturalytelser og eventuelt innberettes i samsvar med bestemmelsene i partiloven om dette. Partilovens formål om åpenhet om finansieringen av de politiske partiene har særlig vekt i relasjon til bidrag fra utenlandske kilder, jf. partil. § 1 første ledd forstått i lys av § 17 a andre ledd bokstav b.

I det foreliggende tilfellet har Unge Høyre opplyst at partiledets representant, i de to tilfellene som er avdekket av PRU, var invitert til Sveriges ambassade for å delta i diskusjon om nordisk samarbeid og norsk utdanningspolitikk med deltakelse på tvers av den politiske skalaen i Norge, og at møtet ble gjennomført for å gi innsikt om og diskutere hvordan norske ungdomspolitikere ser på og jobber med nordisk samarbeid. Dette kan tilsa at det ikke er tale om noe bidrag overhodet, men om deltagelse i debatt mv. under møter med bevertning som del av det samlede opplegget. Om grensene på dette punkt, se nærmere i Partilovnemndas tolkningsuttalelse av 28. mai 2020.²

Partilovnemnda legger til grunn at *Youth of the European People's Party (YEPP)* har dekket kostnader til hotell for totalt seks medlemmer til diverse turer. YEPP er utvilsomt en juridisk person som er registrert i utlandet (partil. § 17 a andre ledd bokstav b), og verdien av hotell mv. må regnes som bidrag i form av naturalytelser (§ 19 tredje ledd). Utgangspunktet blir dermed at Unge Høyre ikke hadde lov til å motta disse bidragene.

Selv om bestemmelsen i partil. § 17 a andre ledd bokstav b etter sin ordlyd er absolutt, viser imidlertid forarbeidene at anvendelse på denne typen av internasjonalt samarbeid mellom politiske partier ikke ble særskilt belyst før bestemmelsen ble vedtatt. Den må primært forstås i lys av arbeidet med å motvirke korrupsjon. Dette formålet har begrenset relevans i slike sammenhenger som vi her står overfor.

I alle tilfeller må bestemmelsen anvendes etter en konkret og skjønnsmessig vurdering, jf. NOU 2004:25 s. 87 og Ot.prp. nr. 84 (2004-2005) s. 30. Partilovnemnda legger derfor til grunn at norske politiske partier lovlig kan motta bidrag i form av dekning av moderate utgifter i forbindelse med deltakelse i internasjonalt partipolitisk samarbeid av gjensidig karakter, slik som i dette tilfellet.

Dette gjelder i særlig grad når det er tale om møtevirksomhet mv. som ledd i deltagelse i en internasjonal partipolitisk sammenslutning som partiet er medlem av og deltar i finansieringen av. I dette tilfellet har Unge Høyre selv, i tillegg til medlemskontingenten (2000 Euro i 2019), dekket reiseutgiftene samt en deltakeravgift på 50 euro for hver delegat. Bidraget vil da kunne ligge i at oppholdsutgifter som overstiger deltakeravgiften, dekkes av YEPP. Uten hensyn til om summen av medlemskontingent og deltakeravgifter overstiger, tilsvare eller er for lav til å dekke de kostnadene for norske delegater som betales av organisasjonen, er det ingen grunn til å anta at de vesentlig overstiger det som kan regnes som et moderat nivå for ivaretagelse av vertskapsforpliktelser i sammenlignbar virksomhet.

² [Tolkningsuttalelse naturalytelser2.pdf \(partilovnemnda.no\)](#)

Partilovnemnda legger etter dette til grunn at de mulige bidragene fra YEPP til dekning av kost og losji for norske delegater til møter i YEPP-regi faller utenfor forbudet i partil. § 17 a andre ledd bokstav b.

Det er derimot ulovlig å motta utenlandske bidrag i form av økonomisk støtte til virksomhet i partiledets regi som ikke har direkte sammenheng med slikt samarbeid. At forbudet omfatter bidrag til partiets egen virksomhet i Norge, er klart. Det samme gjelder bidrag i form av f.eks. studiereiser mv. som ikke kan henføres under slik ordinær møtevirksomhet som vi her tar sikte på.

Partilovnemnda presiserer også at den økonomiske verdien av måltider mv. som det er lovlig å motta, skal regnskapsføres som bidrag i form av naturalytelser og eventuelt innberettes i samsvar med i samsvar med bestemmelsene i partiloven om dette. Partilovens formål om åpenhet om finansieringen av de politiske partiene har særlig vekt i relasjon til bidrag fra utenlandske kilder, jf. partil. § 1 første ledd forstått i lys av § 17 a andre ledd bokstav b.

Spørsmålet om sanksjoner

Partilovnemnda konstaterer at Unge Høyres økonomirapport for 2019 ikke gir særskilt beskjed om størrelse og kilde for bidrag på kr. 1 156 736 fra LNU, at årsrapporten ikke omfatter bidrag i form av naturalytelser fra Industri Energi (kr. 19 000) og Norsk Olje og Gass (kr. 22 599), og at ingen av de tre bidragene er særskilt innrapportert som bidrag i valgår.

I lys av partilovens formål om åpenhet om finansieringen av de politiske partiene (§ 1) er brudd på bestemmelsene om særskilt innberetning av bidrag særlig alvorlig. Partiledet har selv ansvaret for manglende kunnskap om regelverket og sviktende interne rutiner. Som et av våre største ungdomspartier har Unge Høyres Landsforbund så store ressurser til sin rådighet at det bør være i stand til å oppfylle lovens krav.

Partilovnemnda nevner særskilt at Unge Høyre så sent som 12. juni 2020 ble gjenstand for et vedtak om avkortning av statlig partistøtte for manglende tilbakebetaling av et ulovlig bidrag i 2019, og at ingen av lovbruddene i 2019 er avdekket av partiledet selv.

Partilovnemnda finner det nødvendig å reagere på en måte som overfor både partiledet selv og andre partier understreker sakens alvor («effektiv allmennprevensjon», jf. partilovforskriften § 6-1 andre ledd). Hensynet til likebehandling kan ikke minst realiseres gjennom en konsekvent sanksjonspraksis. I relasjon til hensynet til forholdsmessighet spiller det blant annet inn at regelverket om bidrag i form av naturalytelser og dets konsekvenser mht. regnskapsføring og rapportering har vært til dels dårlig kjent, og at mange ungdomspartier tidligere har oversett at tilskudd fra LNU skal regnes som bidrag.

Partilovnemnda finner det klart at den manglende innrapporteringen av bidragene fra Industri Energi og Norsk Olje og Gass, jf. partil. §§ 18 fjerde ledd og 20, må føre til vedtak om avkortning. Avkortningen kan passende settes til summen av disse bidragene, dvs. (kr. 19 000 + kr. 22 599 = avrundet) kr. 40 000.

Bedømmelsen av den manglende innrapporteringen av bidraget på kr. 1 156 736 fra LNU er noe vanskeligere. Feilen i seg selv er utvilsom. Samtidig var det frem til tolkningsuttalelsen høsten 2019 utbredt uklarhet om hvordan tilskudd fra LNU (og regionale ungdomsråd) skulle føres i innberetningen, noe også en misvisende opplysning i veiledningen fra Statistisk sentralbyrå om utfylling av rapportskjemaet bidro til. I lignende saker fra 2019 har Partilovnemnda derfor nøydt seg med å treffe vedtak om formell advarsel.

Siden vedtak om avkortning i seg selv vil kunne påvirke vurderingen av hva som vil være en passende reaksjon for brudd på partiloven som måtte bli avdekket i løpet av de følgende par år, finner Partilovnemnda det imidlertid ikke nødvendig å ta et punkt om formell advarsel inn i selve vedtaket.

På denne bakgrunn treffer Partilovnemnda følgende

vedtak:

Den statlige partistøtten til Unge Høyres Landsforbund i 2022 avkortes med kr. 40 000.

Saken er behandlet i nemdsmøte 22. juni 2021 og vedtaket er truffet med tilslutning av samtlige medlemmer, jf. partilovforskriften § 7-2 nr. 2.

**

Partilovnemndas vedtak kan ikke påklages, jf. partiloven § 28 nr. 2, og søksmål for domstolene er eneste mulighet for å få vedtaket overprøvd. Partilovnemnda kan likevel selv omgjøre et vedtak dersom det skulle vise seg å bygge på feilaktig grunnlag eller omgjøring ellers kan skje på grunnlag av reglene i forvaltningsloven § 35.

Partilovnemndas vedtak om avkortning av støtte skal etter partilovforskriften § 6-4 meddeles departementet.

For Partilovnemnda

Eivind Smith
leder

Daniel Giske
sekretariatsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi:
Kommunal- og moderniseringsdepartementet